

Šance pro vnitroblok

v Plzni
na Borech

výstup z plánovací besedy 8. 11. 2016

Dne 8. listopadu 2016 proběhla 5. a zároveň závěrečná plánovací beseda v rámci projektu „Šance pro vnitroblok v Plzni na Borech“. Besedy, jež se konala tentokrát na půdě úřadu městského obvodu, se zúčastnilo více než 20 občanů, kteří si vyslechli aktuální situaci a diskutovali o výsledném postupu k případnému dokončení projektu.

Program besedy

Úvod

A. Seznámení s itinerářem postupu projektu

B. Seznámení se současnou situací

C. Diskuse

D. Zhodnocení průběhu besedy ze strany facilitátora – Pěstuj prostor

E. Návrh scénářů a možností budoucího vývoje

F. Závěr

A. Seznámení s itinerářem postupu projektu

Představení kompletního harmonogramu procesu a zasazení do časové osy

Již proběhlo

- 2015: Iniciace projektu* (vedení MO P3)
- 05/2015–01/2016: Společná – participační – příprava projektu a zadání pro architekty (PP, MO P3, občané)
- 03/2016: Schválení architektonické soutěže (rada MO P3)
- 06-07/2016: Architektonická soutěž (PP, MO P3)
- 09/2016: Výsledky soutěže (PP, MO P3, občané)

Je zapotřebí, aby proběhlo

- Schválení zadání zpracování projektu vítěznému týmu (rada MO P3 – předloženo v říjnu 2016, rada neschválila, ani nezamítla, bude předloženo znovu v lednu či únoru 2017)
- Projektová příprava – DUR, DSP, DPS – jednotlivá řízení (architekti, MO P3, stavební úřad, DO, občané – trvá obvykle více než 1 rok) + jednání o řešení soukromých pozemků – (město Plzeň, MO P3, vlastníci – trvá dle rychlosti jednání + schválení výpůjčky či prodeje trvá cca 3–6 či i více měsíců)
- Výběr dodavatele stavebních prací – ve výši 3 mil. Kč již schváleno v plánu investic (MO P3 – cca 4 měsíce)
- Realizace projektu (MO P3, architekti, občané – cca 1 rok)

* na základě potřeby chátrající vnitroblok revitalizovat, na rozdíl od dřívějších zásahů (např. úpravy vjezdu a předního parkoviště – SVSMP 2014–2015) participačním způsobem

MO P3 = Městský obvod Plzeň 3, PP = Pěstuj prostor, z. s. (facilitátor participačního procesu), DO = dotčené orgány, DUR = dokumentace pro územní řízení, DSP = dokumentace pro stavební povolení, DPS = dokumentace pro provedení stavby

B. Seznámení se současnou situací

Rovina politická (rekapitulace ze strany místostarosty MO Plzeň 3 – Mgr. Radoslava Škardy)

- Po předložení návrhu na radě městského obvodu, která se konala 10. října 2016, rada neschválila, ani nezamítla zadání zpracování architektonického projektu architektonickému studiu, které zvítězilo v architektonické soutěži. Tři radní hlasovali pro, zbylí členové se zdrželi hlasování. Ti, kteří se zdrželi, své rozhodnutí odůvodnili nejasností ohledně soukromého pozemku, na kterém se nachází hřiště (pokud se hřiště zruší a zůstane zde betonová plocha, bude se na ní divoce parkovat) a nejednotností názoru občanů ohledně řešení parkování (vítězný návrh posouvá zadní parkoviště do JZ trojúhelníku, kde si ho část občanů nepřeje, protože by ho měla pod okny, jeden z dotčených vchodů – SVJ Politických vězňů 19 oficiálně zaslalo nesouhlas s tímto řešením).
- Vlastník soukromého pozemku p. č. 8098 – Chodská obchodní společnost s.r.o. – se ani na opakovanou písemnou a telefonickou výzvu obvodu nevyjádřil k dotazu, zda by byl ochotný odprodat celý nebo část tohoto pozemku městu, resp. zda by byl ochotný se zástupci obvodu a města v této věci jednat
- Vlastník soukromého pozemku p. č. 8103 – tj. vlastníci bytů v domě Raisova 16 – zaslal na novou výzvu prostřednictvím předsedkyně SVJ paní Pechholdové následující odpověď: „Věc: Odpověď na dopis. Obdržela jsem dopis se žádostí o vyjádření k odkupu pozemku ve vnitrobloku Raisova, Majerova, Politických vězňů a Dvořákova. Naše stanovisko se nezměnilo. Jelikož nesouhlasí s odprodejem všechny bytové jednotky v SVJ Raisova 1718/16, nemůže být odprodej uskutečněn.“ – otevřenou možností je však ještě jednání o dlouhodobé výpůjčce či pronájmu
- Ohledně konkrétní podoby architektonického návrhu nezaujala rada žádné stanovisko a nevyjadřovala se ani – vyjma řešení parkování a soukromého pozemku – ke konkrétním připomínkám občanů
- Městský obvod bude s občany komunikovat o dalším vývoji situace prostřednictvím stávajících kanálů, tj. prostřednictvím e-mailu, Facebooku, příp. tištěných a do jednotlivých vchodů distribuovaných materiálů

Písenné připomínky (rekapitulace ze strany facilitátora besed – Pěstuj prostor)

Došly písenné připomínky k

- Řešení dopravy v klidu (parkování)
- Vjezdu a vstupu do vnitrobloku
- Řešení zeleně
- Povrchu a umístění hřiště, travnaté ploše
- Sušákům na prádlo, klepadlům, kontejnerům a údržbě
- Veřejným toaletám
- Soukromému pozemku hřiště

Připomínky budou pečlivě uváženy politiky a úředníky městského obvodu a případně na objednávku městského obvodu architektky v projektu zpracovány.

Rovina participační (hodnocení ze strany facilitátora besed – Pěstuj prostor):

- Obyvatelé doposud udělali veliký kus práce a došli k významné shodě na řadu témat. V dané situaci se nelze shodnout na 100 % témat, a to ani není cílem participace. Participace je míra shody, která je v danou chvíli a na daném místě nejvýše možná. Základem participace jsou tři pravidla: 1) má smysl dávat návrhy a připomínky, protože budou v procesu participace všemi vzaty vážně a diskutovány; 2) je nutné počítat s tím, že participace je demokratický nástroj, tedy některé návrhy mohou být zohledněny a jiné mohou být odmítnuty; 3) základem participativního procesu je slušnost a transparentnost všech aktérů (facilitátorů, občanů, developerů, podnikatelů i místní samosprávy) – tzn., že všechna jednání probíhají otevřeně a ke každému požadavku se vede diskuse. Participační proces nesnímá z místní samosprávy odpovědnost za rozhodování, má však být konstruktivně využit jako nejlepší podklad pro tato rozhodování.

Rovina architektonicko-procesní (hodnocení ze strany facilitátora besed – Pěstuj prostor):

- Vítězný návrh možná všichni nevnímají jako „ten úplně nejlepší“, někteří na něm mohou vidět věci, se kterými osobně nesouhlasí, většinou se ale dle vyjádření jednotlivých občanů jedná o méně důležité připomínky a občané s celkovou koncepcí návrhu souhlasí. Je možné jednoduše zohlednit nekon-

fliktní požadavky. Pokud bude ale každý trvat na zohlednění svých dalších požadavků, které jdou proti požadavkům jiných občanů, nelze projekt uskutečnit. Pokud ze strany veřejnosti uslyší političtí zástupci pochybnosti, neschválí pokračování projektu. V tom případě se ve vnitrobloku v nejbližší době pravděpodobně nestane vůbec nic. Chátrání povrchů a objektů ve vnitrobloku však bude pokračovat a vnitroblok si v blízké budoucnosti tak jako tak vyžádá neodkladnou rekonstrukci, z funkčních i bezpečnostních důvodů. Je velmi pravděpodobné, že po případném „neúspěchu“ tohoto projektu nebude příští projekt řešen participaçně. Mnohem jednodušší pro všechny bude rovnou zadat projekt a neptat se znovu obyvatel na jejich názory. V tomto případě jsme kladli důraz na to, aby návrh zpracoval vynikající architekt, ne běžný projektant. Na základě naší dlouhodobé zkušenosti a našeho renomé jsme oslovili tři architektonická studia, která přišla s kvalitními odpověďmi na Vaše zadání. Nejlepší odpověď, i když se Vám to možná na první pohled tak nemusí zdát, poskytlo vítězné studio Rusina Frei Architekti. Není samozřejmé, že by v budoucnu kreslili projekt takto dobří architekti (kteří mimo jiné vyhráli několik soutěží na řešení veřejných prostranství, mají za sebou řadu úspěšných realizací, a kteří se vždy poctivě zabývají názory občanů).

C. Témata diskuse

Po úvodním představení aktuální situace následovala diskuse. Do ní se zapojili i účastníci, kteří předchozím diskusím (z nichž vzešlo zadání pro architekty) nebyli přítomni. Díky tomu se opakovaně vracela i k již dříve (vy)řešeným tématům. Vývoj dokládají následující čtyři scénáře:

1) Sušáky

Během prezentace i na další dotazy občanů bylo odpovězeno, že v případě pokračování projektu architekti zapracují všechny drobné provozní připomínky občanů, jako např. navýšení počtu sušáků na prádlo a jejich umístění i v jižní části. Úpravy tohoto měřítka neovlivňují hlavní myšlenky návrhu a není problém je zohlednit.

2) Omezení vjezdu do vnitrobloku

Znovu bylo diskutováno omezení vjezdu do vnitrobloku formou závory, rezidenčních karet apod. (místostarosta zopakoval svoji ochotu pokusit se spolu se SVSMP nalézt koncepční řešení). Tato opatření se nesou v rovině politicko-úřednické, architektonický návrh nemá přímý vliv na jejich zohlednění.

3) Zeleň

Řešení zeleně, které navrhli architekti, vychází z požadavků občanů. Navržené řešení bylo dále doplněno o další požadavky (např. přání obyvatel Politických věžňů 15, aby přímo před jejich domem nebyly vysazeny nové vzrostlé stromy, které by jim stínily do oken). Shoda obyvatel panovala na tom, že žádné zdravé listnaté stromy nebudou káceny. Pokáceny mohou být tují v JZ rohu, které jsou zde i dle občanů vysazeny nekonceptně a stíní do oken. Na besedě dva účastníci zmínili, že tují vysazovali a nesouhlasí s jejich pokácením (k dřívějším opakovaným návrhům na odstranění tují se však nevyjádřili). Tuje se nachází na soukromém pozemku a bude s nimi naloženo dle dohody s vlastníkem, a to s případným upřednostněním dříve odsouhlaseného návrhu občanů (který je promítnut do vítězného soutěžního architektonického návrhu).

4) Parkování

Během diskuse získalo největší pozornost znovu téma parkování. Facilitátoři ponechali diskusi na účastnících, pouze ji doplňovali fakty, zodpovídali dotazy a ujišťovali přítomné, že i když se jim zdá, že

se jedná o důležité téma, z perspektivy rekonstrukce celého vnitrobloku jde o víceméně menšinovou záležitost. Nárůst či úbytek o 2–3 parkovací stání nebude prakticky poznat, stejně jako změna docházkové vzdálenosti o několik metrů. Účastníci se přesto podobně jako v minulosti rozdělili do třech názorových táborů (viz zápis ze 4. plánovací besedy):

a) skupina zcela podporující řešení navržené architektky – jako důvod nejčastěji uvádí, že jde o přijatelný kompromis zohledňující zadání vzešlé od obyvatel

b) skupina nesouhlasící s navrženým přesunem parkování do JZ trojúhelníku, ale naopak upřednostňující snížení celkového počtu parkovacích stání ve vnitrobloku – do této skupiny patří někteří obyvatelé domu Politických vězňů 19, kteří si nepřejí parkování pod svými okny

c) skupina nesouhlasící s navrženým přesunem parkování do JZ trojúhelníku z obavy, že dojde ke snížení celkového počtu parkovacích stání či k prodloužení docházkové vzdálenosti – jako důvod uvádí obavu z nemožnosti zaparkovat svůj automobil poblíž svého vchodu.

Z pohledu facilitátorů je velkým posunem, že během vývoje od první po pátou besedu došlo k relativně výrazné shodě v problematickém tématu parkování. Dále se problematizuje pouze nárůst či úbytek několika mála parkovacích míst a jejich umístění v jižní či jihozápadní části vnitrobloku. Argumenty uváděné jednotlivými skupinami jsou z velké většiny vyjádřením osobních preferencí, ne obecně platnými důvody. Další postup v této diskusi již facilitátoři nevidí jako produktivní a domnívají se, že řešení v případech, kdy nedojde k naprosté shodě, je zcela v dikci místní samosprávy.

D. Shrnutí průběhu besedy a diskuse

Během besedy byl představen současný stav projektu v rovině politické i procesní, byly stručně vyjmenovány došlé připomínky a vedla se o nich diskuse. Ta se zabývala jak připomínkami nespornými, které mohou být bez problémů do návrhu zahrnuty, tak připomínkami spornými, u kterých se pohled účastníků rozdělil na jednotlivé tábory. Nejvýraznějším příkladem sporných připomínek je problematika parkování.

Diskuse nepřinesla mezi těmito skupinami shodu na nejlepším řešení parkování, přesto ale došlo ke společné shodě na prioritách. Ačkoliv každý z účastníků preferoval svůj úhel pohledu jako nejlepší řešení, většina účastníků se shodla na tom, že bude raději podporovat řešení navržené architekty, než aby se ve vnitrobloku nestalo vůbec nic, nebo než aby se zde v budoucnu realizoval zcela odlišný návrh bez participační přípravy.

Účastníci vyjádřili své přání, resp. vzkaz směrem ke svým zvoleným zástupcům, tj. radě městského obvodu a zastupitelstvu obvodu, aby se v započatém projektu pokračovalo, nebyl plýtván čas, energie a důvěra občanů, kterou do projektu během pěti plánovacích besed vkládali, a byl zadán projekt vítěznému architektonickému týmu. Vzkaz lze shrnout volnou citací jednoho z účastníků: „Možná existuje ještě nějaké lepší řešení, které ale zatím nikdo neukázal; ze všech kdy prezentovaných návrhů tento nejlépe reflektuje naše názory, je to odraz konsenzu, dokonalé to nebude nikdy“.

E. Návrh scénářů a možnosti budoucího vývoje

Co může udělat a nabídnout místní samospráva

- Znovu podat návrh na zadání zpracování projektu vítěznému architektonickému studiu do rady městského obvodu, případně do zastupitelstva obvodu
- Znovu jednat o jiných řešeních zahrnutí soukromého pozemku hřiště do realizace – např. ve formě dlouhodobé výpůjčky pozemku, pokud vlastníci nechtějí pozemek prodat

Co může nabídnout Pěstuj prostor

- Spolek Pěstuj prostor dovedl projekt do tohoto bodu a nyní jeho úkol oficiálně končí. Spolek nicméně nabízí svou další pomoc občanům a politickým zástupcům s odbornou i procesní stránkou projektu, pokud mají zájem na pokračování projektu.

Co mohou udělat občané

- vést diskuse uvnitř a mezi SVJ a rozhodnout se, zda je pro ně projekt důležitý a zda si přejí ho realizovat, nebo upřednostní nejistou budoucnost.
- Obrátit se sami na zástupce obvodu s tím, zda by dle nich měl či neměl být projekt realizován, aby další rozhodování neskončilo „patem“. V tomto bodě nabízí místostarosta Mgr. Radoslav Škarda (iniciátor projektu) osobní pomoc.

F. Závěr

Na závěr participační části projektu patří poděkování:

- Panu místostarostovi Radoslavu Škardovi za iniciaci a nelehkou koordinaci projektu mezi občany, místní samosprávou a Pěstuj prostor;
- Občanům, kteří se účastnili diskusí, za jejich korektnost, snahu se domluvit a schopnost formulovat svá stanoviska a přijímat stanoviska a názory druhých;
- Architektům, kteří velmi zodpovědně přistoupili ke zpracování dokumentace projektu;
- A neposledně také politickým zástupcům i úředníkům, kteří projektu věří a – byť někdy i s jistými výhradami – ho dlouhodobě podporují.

Facilitátor této části projektu – spolek Pěstuj prostor – všem přeje, aby společná práce nebyla ponechána bez výsledku a rekonstrukce vnitrobloku brzy proběhla ke spokojenosti většiny občanů, a především dětí, které ho aktivně využívají nejvíce. Věří, že participační přístup má v architektonických projektech své místo a smysl.

Zapsal: Marek Sivák, Silvie Hašlová (facilitátoři – Pěstuj prostor, z. s.)

Ověřil: Petr Matoušek (sociolog), Radoslav Škarda (místostarosta – MO Plzeň 3)